

8- Bütün mevcudat, lisan-ı hal ile Bismillah der. Öyle mi?

Başta demiştik: Bütün mevcudat, lisan-ı hal ile Bismillah der. Öyle mi?

Evet, nasıl ki görsen, bir tek adam geldi, bütün şehir ahalisini cebren bir yere sevk etti ve cebren işlerde çalıştırdı. Yakînen bilirsin; o adam kendi namıyla, kendi kuvvetiyle hareket etmiyor. Belki o, bir askerdir, devlet namına hareket eder, bir padişah kuvvetine istinad eder.

Öyle de her şey, Cenab-ı Hakk'ın namına hareket eder ki zerrecikler gibi tohumlar, çekirdekler başlarında koca ağaçları taşıyor, dağ gibi yükleri kaldırıyorlar.

Demek her bir ağaç, Bismillah der. Hazine-i rahmet meyvelerinden ellerini dolduruyor, bizlere tablacılık ediyor.

Her bir bostan, Bismillah der. Matbaha-i kudretten bir kazan olur ki çeşit çeşit, pek çok muhtelif leziz taamlar, içinde beraber pişiriliyor.

“Bütün mevcudat lisan-ı hâl ile Bismillah der” ne demektir?

“Lisan-ı hâl”, **sözle değil; yaptığı iş ile konuşmak** demektir. Bir insanın “Ben güçlüyüm” demesine gerek yoktur; **bir kamyonu tek başına kaldırırsa**, hâliyle konuşur. İşte mevcudat da konuşur. Ama dili yok, **fili var**.

Soru şu: **Bu kadar büyük işleri yapan bu varlıklar, bu gücü nereden alıyor?**

Evet, nasıl ki görsen, bir tek adam geldi, bütün şehir ahalisini cebren bir yere sevk etti ve cebren işlerde çalıştırdı. Yakînen bilirsin; o adam kendi namıyla, kendi kuvvetiyle hareket etmiyor. Belki o, bir askerdir, devlet namına hareket eder, bir padişah kuvvetine istinad eder.

Düşün: Bir adam geliyor, binlerce insanı bir yere topluyor, zor işlerde çalıştırıyor, kimse karşı koyamıyor. Sen ne dersin? “Bu adam deli cesaretiyle yapmıyor. Ya bir **devlet yetkisi** var ya

da arkasında **bir padişahın gücü** var.”

Çünkü: “Sebeple netice arasında müthiş bir dengesizlik var. Sebep ile netice arasındaki dengesizlik, sebebi failik makamından kovar ve başka bir failin varlığını ispat eder. Demek ki büyük işler, büyük bir kuvvete dayanır. Bu kuvvetin sahibi o asker olmadığına göre; **o adam devlet namına hareket edip, bir padişah kuvvetine istinad ediyor.**

Öyle de her şey, Cenab-ı Hakk’ın namına hareket eder ki zerrecikler gibi tohumlar, çekirdekler başlarında koca ağaçları taşıyor, dağ gibi yükleri kaldırıyorlar.

“Zerrecikler gibi tohumlar, çekirdekler başlarında koca ağaçları taşır”

Bu cümle iki büyük **taşımadan** bahseder: **Fizikî taşıma, Program (bilgi) taşıma.** İkisi de tek başına düşünüldüğünde bile **tohumun haddinin çok üstündedir.**

Fizikî Taşıma: Bir tohumu ele alalım: Ağırlığı: **miligram.** Kuvveti: **yok.** Şuur: **yok.** Ama neticeye bak: Metrelerce boy, çeşit çeşit çiçekler, yapraklar, sebzeler. Demek ki: Tohum bu hâliyle der ki “Ben bu yükü **kendi namına** taşıyorum.”

Program Taşıma: Fizikî yük, işin görünen kısmı. Asıl ağır olan **program yüküdür.** Bilim buna **genetik bilgi** der. Bir çekirdeğin içinde: DNA, genler, kodlar, zamanlama bilgisi, şekil bilgisi, renk bilgisi, tat bilgisi, koku bilgisi.

Bir çekirdekte şunlar yazılıdır: Kök nereden çıkacak? Dal kaç derece eğilecek? Yaprak kaç hücreli olacak? Meyve hangi ayda olgunlaşacak? Tohum sayısı kaç olacak?” Ve dikkat: Bu bilgiler **rastgele değil, maksatlı ve sonuca dönük.**

Şimdi soralım: İlim, irade, kudret hikmet, şuur olmadan bu plan yazılabilir mi? Elbette yazılamaz.

Evet çekirdekte: **İlim yok, irade yok, şuur yok.** Buna rağmen: Program **kusursuz,** netice **hikmetli,** meyve sanatlı ve **insana uygun,** vitaminler **ihtiyaca göre. İşte sebep ile netice arasındaki uçurum, sebebin fail olamayacağını gösterir; işi yapanın başka bir fail olduğunu ilan eder.**

Bilimin dahi susup itiraf ettiği yer:

Bilim şunu söyler: Bilgi var, düzen var, sistem var. Ama şunu söyleyemez: “Bu bilgiyi **kim koydu? Bu hedefi kim belirledi?”** Çünkü bilim **nasılı** inceler, **niçini** değil. Çünkü onlara göre bunlar: Deney tüpüne girmez, mikroskopta görünmez. Ama **akla görünür.** Akıl der ki: “Program varsa programcı vardır. Emir varsa emreden vardır. Kanun varsa kanunu koyan bir

hâkim vardır.”

İşte bunun için Üstad der ki: “Öyle de her şey, Cenab-ı Hakk’ın namına hareket eder.” Çünkü: Tohum koca sebze tarlası veriyor. Çekirdek meyve yüklü ağaç taşıyor.

Tohum anlayanlar için konuşur ve der ki:

“Bana iyi bak! Benim ne boyum var, ne posum. Avucuna sığarım. Ama benden koca koca işler çıkıyor. Sebzeler, meyveler, dallar, yapraklar... Şimdi söyle bana: **Bu iş benim işim olabilir mi?**”

“Benim aklım yok ki plan yapayım. İradem yok ki zaman seçeyim. Gücüm yok ki toprağı yarayım. Gözüm yok ki güneşi göreyim. Kulağı yok ki emri duyayım.”

“Ben bu kadar acizken, benden bu kadar büyük netice çıkıyorsa, hâlâ bana mı veriyorsun bu işi?” “Ben yapan değilim. Ben dayandığım kudrete bir **perdeyim**. Perde arkasında beni çalıştıran bir kudret var. **Allah’ın kudreti!**” Ben her işimde Bismillah **der o kudrete dayanırım**.

Misaldeki o adam, tek başına bir ferd iken **padişahın namına dayandığı için** bir şehrin ahalisini harekete geçirebiliyordu. Kendi kuvvetiyle değil; **sultanın kudretiyle** iş görüyordu. O kuvvet kesilseydi ne emri yürür ne sözü geçerdi.

İşte bunun gibi, **sebepe zannedilen tohumlar ve çekirdekler** de bu harika işleri **kendi başlarına yapmazlar**. Avuç içi kadar bir zerreye, dallar dolusu ağaçları taşımak; binbir hikmetle meyveler vermek, onların aczinin çok üstündedir. Onlar ancak **Sultan-ı Ezel ve Ebed olan Allah’ın namına dayanarak** iş görürler; **kudret-i ilâhiyeye istinat ettikleri için** dağ gibi yükleri başlarında taşırlar.

Demek ki çekirdek, ağaç yükünü omzuna alırken **“Ben yapıyorum” demez**; hâliyle ilan eder:

“Ben emir alıyorum.” Ve o emirle **Bismillah** diyerek vazifemi görüyorum.

Demek, her bir ağaç Bismillah der. Hazine-i rahmet meyvelerinden ellerini dolduruyor, bizlere tablacılık ediyor.

Ağaç **üretici gibi durur**, ama aslında **hiçbir şeyi üretmez**. Ne tadı bilir ne rengi seçer ne faydayı hesaplar. Ama dallarına bak: Her biri dolu. Her biri yerli yerinde.

İşte tam burada ağaç **konusur**: “Bu doluluk benim maharetim değil. Benim cebim yok, kasam yok, sahip değilim. Sahip olmayan mal dağıtamaz. Benim ilmim yok, iradem yok, kudretim yok, şuurum yok. Gördüğün gibi ben bir odun parçasıyım.”

İşte ağacın **Bismillah'ı**, bu ilanıdır. Netice sebebi aşıyorsa, iş başkasınındır.

Her bir ağaç, meyveyi **kendi gücüyle yapmadığını** hâliyle ilan eder. Elmayı, armudu, kirazı... Hepsini **kendi malı gibi değil, emanet gibi** taşır. Tıpkı bir **tablacı** gibi... Tablacı yemeği yapmaz; sadece getirir, uzatır. Yemek onun değil, **sahibinindir**.

İşte ağaç da böyledir: Meyveyi yaratmaz, sadece **uzatır**. Dalı bir el gibidir, meyve o eldeki ikramdır. Yani ağaç hâliyle şunu der: “Ben yapmadım. Ben dağıtıyorum. Veren Allah'tır.”

Her bir bostan, Bismillah der. Matbaha-i kudretten bir kazan olur ki çeşit çeşit, pek çok muhtelif leziz taamlar, içinde beraber pişiriliyor.

“Her bir bostan, Bismillah der.”

Yani bir bahçe, bir tarla, bir bostan; ürün verirken **“Ben yaptım” demez**. Hâliyle şunu ilan eder: “Bu iş benim gücüm değil, ben ancak bir vesileyim.” Toprak konuşmaz ama **neticesiyle konuşur**. İşte bu konuşma, onun **lisan-ı hâl ile Bismillah deyişidir**.

“Matbaha-i kudretten bir kazan olur”

Bahçeye dikkatle bak: aynı toprakta, aynı suyla, aynı güneş altında birbirinden **çok farklı mahsuller** çıkıyor: Domates başka, patlıcan başka, biber başka, üzüm başka...

Bu, normal bir pişirme değil. Çünkü **toprağın ne ilmi var, ne iradesi, ne kudreti**. Demek ki bostan: **Aşçı değil, sahip değil, fail değil**. Sadece **bir kazan** hükmünde. Ama bu kazan, rastgele kaynamıyor. Onu kaynatan **kudret-i ilâhiye**.

“Çeşit çeşit, pek çok muhtelif leziz taamlar, içinde beraber pişiriliyor”

Aynı kazanın içinde: Tatlar karışmıyor, kokular bozulmuyor, şekiller şaşmıyor, faydalar zayı olmuyor. Bu neyi gösterir? Bu gösterir ki: Pişiren **bilerek pişiriyor**, ölçerek pişiriyor, maksatla pişiriyor. Toprakta bu sıfatlar yok. Ama sonuçta **ilmi, hikmeti, merhameti gösteren** mahsuller var. Demek ki: **Kazanda pişen yemek, kazanın eseri değildir**.

Netice (Bostanın Bismillah'ı)

Bostan hâliyle der ki: “Ben pişirmiyorum. Ben yalnızca duruyorum. Beni kazan yapan var. İçimde pişiren Allah'tır.” İşte bu sözsüz ilan: **Bostanın Bismillah'ıdır**.

Ey nefsim!

Bak hâline! Bu dünyada dertlerin altında eziliyorsun. Bir yük geliyor beli büküyor, bir korku uykunu kaçırıyor, bir kayıp dünyanı başına yıkıyor. **Niye?** Çünkü dayanağın yok. “Ben” diyorsun; yükü tek başına taşımaya kalkıyorsun. Bir hastalık geliyor dağılıyorsun, bir ihtimal

çıkıyor paniğe kapılıyorsun; yarın belirsiz, titriyorsun. **Çünkü istinadın yok.**

Şu çekirdeklere bak da ibret al! O küçücük çekirdek “Ben yapıyorum, ben taşıyorum, ben planladım” demez. Ne der? **“Ben dayandım.”** Dayandığı için ezilmez; **sonsuz kudret ve rahmete istinat ettiği için** dağ gibi yükleri taşır.

Peki sen? Aklın çekirdekten büyük, kalbin ondan geniş; ama dayanağın ondan zayıf. Çekirdek koca ağacı sırtında taşır, sen küçük bir ihtimali taşıyamazsın. **Niye?** Çünkü o “Bu iş benim değil” der; sen “Bu iş benim” dersin.

Ey nefsim! Çekirdeği dağ gibi yüklerin altında ezmeyen Rabbim, **“Bismillah” diyen kulunu da ezmez.** Sen de “Bismillah” de, “Bu iş benim değil” de; **ta ki yüklerin altında ezilmeyesin.**

O kuru dallara en güzel meyveleri takan, simsiyah topraktan bunca nimeti çıkaran Allah, seni de yalnız bırakmaz. Kuru bir dal hükmünde olan sana da, zamanı gelince, en güzel meyveleri takar. Yeter ki Bismillah de; gerisini O halleder.